

SMERNICE ČEHOSLOVAŠKE VNANJE POLITIKE

ČEHOSLOVAŠKI VNANJI MINISTER PRIPOROČA STRPNOST NAPRAM NEMŠKI NARODNOSTNI MANJSINI

Chvalkovsky je pojasnil svojo vnanjo politiko. — Obdržati hoče meje in neodvisnost. — Pozabiti je treba stare metode in ideologije. — Čehoslovaška bo skrbela za svoje zadeve; velesile naj rešujejo svetovna vprašanja.

PRAGA, Čehoslovaška, 23. februarja. — Vnanji minister František Chvalkovsky je voditeljem vladne narodne edinosti razložil svojo vnanjo politiko, ki jo hoče v bodoče voditi.

"Danes moramo nositi zelo težko breme," je rekel. "Naš cilj je jasen. Obdržati hočemo sedanje državno ozemlje in svojo narodno neodvisnost."

"Četudi nismo mogli svojim naslednikom obdržati zemlje republike oktobra, 1918, tedaj saj ne bomo več delali nikakih pogreškov."

"Našo vnanjo politiko bodo vodile notranje razmere dežele. Prva naša naloga je izboljšati naše odnose z našo sosedo. Napačno razumevanje tega v preteklosti nas velja tretino naše zemlje in nad eno tretino našega narodnega premoženja."

Ko je rekel Chvalkovsky, problem narodnostnih manjšin še ni izginil, nato pa je rekel glede zahtev, katere je stavil Ernst Kundt v imenu nemške manjšine na Čehoslovaškem:

"Proti nemški manjšini moramo kazati dobrohotnost in taktnost. Ne smemo pozabiti, da so sprejeli ideologijo, ki danes preveva nemški narod in skoro vse nemške manjšine po vsem svetu, ker smo najbližji sosedu Nemčije."

"Nikakega dvoma pa ne sme biti o tem, da smo pripravljeni za kompromis. Monakovo ne sme biti uvod za novo našo katastrofo. Zadušena mora biti vsaka propaganda, ki bi mogoče zbujala nove upe med narodom, da bi se kdaj vrnili stari dobri časi. Nepotrebno je razpravljati o zadnjem govoru nemškega kanclerja."

Chvalkovsky je rekel, da bodo rojaki onstran meje mogli upati na boljše življenjske pogoje, ako Čehi pokažejo, da tuje narodnosti ne bodo imele nikakega povoda za pritožbe. Dalje je rekel, da narodnostne manjšine ne bodo imele posebnih pravic, toda tudi ne bodo imele nič manj pravic kot domačini. Izjavil je, da Nemci smejo nositi svastiko in smejo razobešati nemške zastave.

"Država še ni izven nevarnosti," je rekel. "Priznanje naših meja je odvisno od našega notranjega edinstva in od dokaza dobre volje. Onim, ki nas kritizirajo, povem, da danes vodimo politiko, katero so nam vsilili pogreški zadnjih 20 let."

"Pozabimo vsa ideološka vprašanja, tudi ona, ki nas vežejo na Ženevo in kolektivno varnost. — Skrbimo za svoje lastne zadeve in prepustimo velesilam, da rešujejo svetovna vprašanja."

Chvalkovskijevemu govoru sta sledili dve izjavi ministrskega predsednika Rudolfa Berana, ki je v Pragi urednikom listov vladne stranke rekel:

"Z našim narodom moramo postopati kot z bolnikom, kateremu je treba vrniti zdravje. Vsakdo izmed nas bi moral vsak dan gledati na zemljevid nove Čehoslovaške, ki kaže našo pravo zadrego."

Dalje je Beran pozival narod k edinstvu ter rekel: "Ako se bomo posluževali starih metod in se bomo držali starih ideologij, tedaj bomo izgubili še zadnji ostanek svoje svobode."

Ob istem času pa je slovaški ministrski predsednik Josip Tiso v poslanski zbornici razpravljal o židovskem vprašanju ter rekel, da je vlada pripravljena Židom olajšati izselitev da pa bo tozadevna

Republikanci bodo sodelovali z demokrati

J. DANIELSA SO POZVALI NA ODGOVOR

Ameriški poslanik v Mehiki bo moral pojasniti svoje stališče. — Kongresnik Kennedy zahteva temeljito zaslišanje.

WASHINGTON, D. C., 23. februarja. — Demokratiški kongresnik Martin J. Kennedy iz New Yorka je danes vnovič ožigosal državni department ter zahteval, naj vlada takej pokliče svojega poslanika Josepha Danielsa iz Mehike. Poslanika naj zasliši posebni kongresni odbor ter naj pri tej priliki dožene, zakaj so bile ponovno kršene ameriške pravice v Mehiki.

Kennedy je že večkrat kritiziral mehiško vlado ter očital predsedniku Cardenasu diktatorstvo in da se je vključil nacijskemu režimu v Nemčiji.

Zbornični odbor za vnanje zadeve je zavrnil Kennedyjev predlog, naj državni tajnik Hull odgovori na dvanajst vprašanj glede Mehike.

Po Kennedyjevem mnenju je nekaj narobe bodisi z Danielsom ali pa z državnim departmentom. Med obema republikama ne vladajo taki odnosi kot bi morali. Zato zahteva, naj se pride zadevi do dna, da bo javnost na čistem, kje leži krivda.

SNEG V SEVERNEM DELU DRŽAVE

ALBANY, N. Y., 23. feb. — Včeraj je začelo po severnem delu newyorške države zopet snežiti. Po nekaterih krajih je padlo od 4 do 12 inčev snega. V Jefferson okraju je bil ustavljen promet. Več tisoč avtomobilov je obticalo v snegu.

ANGLEŠKA KRALJEVSKA DVOJICA NA SVETOVNI RAZSTAVI

Angleški kralj in kraljica si bosta dne 10. junija ogledala svetovno razstavo v New Yorku. Najprej se bosta podala v Kanado, od tam pa v Washington, kjer bosta tri dni gosta predsednikove žene.

HOLANDSKA UTRJUJE SVOJE MEJE

HAAG, Holandska, 23. feb. — Vojni minister van Dijk je izjavil danes v parlamentu, da bodo obmejne utrdbе znatno ojačene. Vsa tozadevna dela so vključena v štiriletni oboroževalni program.

V bližini Leydena bodo zgradili velik aerodrom. To bo po

postava sestavljena v smislu katoliških postav, iz česar je mogoče sklepati, da bo slovaška vlada priznala krščene Žide.

RDEČA ARMADA STARA 21 LET

V Moskvi so se vršile velike svečanosti. — Do sti častnikov, inženirjev, zdravnikov in tehnikov je bilo odlikovanih.

MOSKVA, Sovjetska unija, 23. feb. — Na predvečer 21. obletnice rdeče armade so se vršile po vsej Rusiji velike slavnosti.

Po Moskvi in Leningradu je paradiralo vojaštvo, letala so švigala po zraku, po muzejih so predavali profesorji, in povsod je vladalo svečano razpoloženje.

Nekaj posebnega je bil radio program. Govorili so najvišji vojaški dostojanstveniki, pa tudi navadni vojaki.

Veliko pozornost je vzbudil govor preprostega vojaka, kateri je govoril v Čanghufengu, kjer se je završilo med 11. julijem in 11. avgustom več vročih spopadov med Rusi in Japonci.

V gledališču je bila na programu opera "Ivan Suzanin", delo znanega skladatelja Mihaila Ivanoviča Glinka.

Sovjetski časopisi so izšli v slavnostnih izdajah. Svečanosti bodo trajale več dni.

MOSKVA, Sovjetska unija, 23. feb. — Načelstvo najvišjege sveta Sovjetske unije je odlikovalo z zaslužnimi kolajnami 6540 poveljnikov, političnih komisarjev, inženirjev, zdravnikov in tehnikov.

130 MILIJONOV RELIEFA ZA PENNSYLVANJO

HARRISBURG, Pa., 21. februarja. — Robert E. Woodside, voditelj republikancev v pennsylvanski poslanski zbornici, je rekel, da mora dobiti država prihodnji dve leti najmanj \$130,000,000 za reliefne svrhe. Če vsota ne bo zadostovala, bodo zahtevali republikanci še več.

200.000 JAPONCEV SE HOČE ZENITI

TOKIO, Japonska, 23. feb. — Japonskim naseljencem v Braziliji manjka žensk. 200,000 bi se jih rado ženilo, pa ne morejo dobiti ničesar primerne. Kotaro Tsuji, ravnatelj Amazonia Industry Company, ki je financirana z japonskim kapitalom, je prišel nedavno sem ter namerava poslati par stotisoč mladih japonskih nevest v Brazilijo.

Veliko pomanjkanje Japonk je tudi v državi Mančukuo.

trebno, kajti Holandska je naročila večje število letal iz Združenih držav.

PREMOGARJI NOČEJO IZ PREMOGOVNIKA

63 majnerjev pravi, da bodo ostali tako dolgo v majni, dokler jim kompanija ne plača, do česar so upravičeni.

HAZLETON, Pa., 23. feb. — V globoki majni Wolfe Collieries Company v bližini O-neide se nahaja že dva dni in dve noči 63 majnerjev, ki pravijo, da ne bodo prišli na površje, dokler jim kompanija ne plača vsega, do česar so upravičeni.

Uradnikom družbe so sporočili, da jim mora kompanija plačati zaostalo plačo, ki jo jim dolguje že nad leto dni.

Družba je pred letom bankrotirala, pozneje je bila reorganizirana in pravi, da ni odgovorna za obveznosti prejšnjih lastnikov.

Vse kaže, da bodo majnerji do konca vztrajali. Hrano dobivajo po ceveh in pravijo, da jim ni nič hudega.

Kompanija se bo najbrž premislila ter bo ugodila njihovim zahtevam.

ANTHONY EDEN JE MARSIKAJ POZABIL

WASHINGTON, D. C., 23. februarja. — Demokratiški senator Reynolds iz North Caroline želi, da bi Anglija še enkrat poslala svojega bivšega vnanjega ministra kapitana Edena v Ameriko. V teku neke nepolitične debate je rekel Reynolds: — Žal mi je, da nisem govoril z Edenom, ko se je mudil v Združenih državah. Edino le Eden bi lahko vplival na Anglijo, da bi začela odplačevati Združenim državam dolg. Chamberlainu bi ne hotel omeniti kaj takega, dočim bi z Edenom lahko razpravljali o vseh zadevah.

PERSHING STAR 78 LET

TUCSON, Arizona, 23. feb. — General John Pershing, ki je sedaj star 78 let, ter je začel svetovne vojne poveljeval ameriški ekspedicijski armadi v Franciji, se dobro počuti. Baš sedaj je minilo leto dni, ko ga je napadla huda bolezen, in so zdravniki izgubili vse upanje, da bi mu ohranili življenje. Njegova trdna narava je pa bolezen premagala. Če je gorak dan, prireja z avtomobilom izlete v okolico, ali pa jaha.

AGITACIJA ZA UŽIVANJE JABOLK

WILLIAMSPORT, Pa., 23. februarja. — Tukajšnji sadje-rejci so sklenili priporočati jabolka pod geslom — Jejte, jejte jabolka! Toliko jih pojejte, da bodo vsi zdravniki lahko pomrli!

REPUBLIKANCI ŽELE ZGODNJO ODGODITEV SEDANJ. KONGRESA

WASHINGTON, D. C., 23. februarja. — Voditelj republikancev, senator McNarry iz Oregona, je danes rekel, da bodo republikanci sodelovali z demokrati, da bo zakonodajni program čimprej završen, nakar se bo kongres takoj odgodil. Republikanci v splošnem ne bodo nasprotovali predlogom administracije.

FRANCIJA IN ANGLIJA STA SE SPORAZUMELI

Anglija in Francija bosta te dni priznali vlado španskega fašističnega generala Franca. — Chamberlain ima prostoro.

LONDON, Anglija, 23. feb. — Danes se je izvedelo iz zanesljivega vira, da sta se Anglija in Francija slednjič sporazumeli in bosta priznali vlado španskega fašističnega generala Franca.

Angleški kabinet je dovolil ministrskemu predsedniku Neville Chamberlainu, naj vse opravi na svojo pest.

Chamberlain čaka le poročila iz Pariza, kdaj bo posebni odposlanec senator Leon Bernard zaključil svoja pogajanja s Franciscem Jordano, Francovim ministrom za vnanje zadeve.

Francija je že dobila zagotovilo, da bo general Franco obnovil španske pogodbe s Francijo, posebno pogodbe glede Maroka.

PERPIGNAN, Francija, 23. feb. — Na vseh španskih frontah vlada mir, tola fašisti se pripravljajo na novo splošno ofenzivo, če bi republikanci ne hoteli sprejeti mirovnih pogojev.

OBSTRELIL OČETA

Rochester, 23. feb. — Hervey R. Britton, 51 letni prodajalec zemljišč, leži težko ranjen v bolnišnici. Obstrelil ga je njegov 24 letni sin Kermit. Sin je izpovedal, da je hotel očeta napasti njegovo mater. Parkrat ga je opomnil, naj miruje, ker je pa postajal bolj in bolj nasilen, je snel puško s stene ter oddal nanj dva strela.

OGLEDALA JE DALA ODSTRANITI

LONDON, Anglija, 23. feb. — Mrs. Eliza Kirk je praznovala danes svoj 101 rojstni dan. Ko je vstala, je zapovedala služabnikom odstraniti iz hiše vsa ogledala. — Nikdar več se ne bom ogledala v ogledalo, — je rekla. — V mislih si predstavljam sebe tako kot sem bila, ne pa takako kot sem.

— Imeti moramo seveda dovolj časa, — je dostavil McNarry, — da vsako predlogo natančno proučimo, in če se nam bo zdelo dobra, bomo brez obolevanja glasovali za njo.

Voditelj demokratov, senator Barkley iz Kentuckya, je včeraj naznanil, da bo poklical k sebi načelnike vseh važnejših senatnih odborov. Načelniki so sami demokratje. Konferenca se bo vršila še tekom tega tedna in pri tej priliki bo izdelan natančen program.

Dasi je predsednik v svoji uvodni poslanici novemu kongresu priporočal, da je treba urediti to in ono, je edino program glede oboroževanja in povečanja zračne sile nekoliko napredoval.

Kongres se doslej še ni bavil z načrti, kako bi bilo mogoče izpolniti razne agencije New Deala.

Splošno se sliši, da novih davkov ne bo in da bodo še nekatere sedanje davščine odpravljene.

Ako ne bo napetost v Evropi ponehala, bodo najbrž predlagane važne in temeljite izpremembe v sedanji nevtralnostni postavi.

ROBERT WADLOW JE "DORASEL"

ALTON, Ill., 23. feb. — Robert Wadlow, ki velja za "največjega" moškega na svetu, je "dorasel". Danes je bil star 21 let. Visok je osem čevljev ter osem in četrt inča ter tehtal 491 funtov.

Njegovi čevlji imajo številko 37, klobuk pa številko 8 3/4.

BELGIJA IMA NOV KABINET

BRUSELJ, Belgija, 21. feb. — Senator Hubert Pierloa, ki pripada klerikalni stranki, je sestavil novo ministrstvo. 9. feb. je odstopila vlada Paula Henryja Spaaka in od takrat do včeraj je bila Belgija brez ministrstva. V novem kabinetu ni nobenega člana liberalne stranke.

Ako Vas zanima leto po čtivo, naročite si Slovensko - Amerikanski Koledar za leto 1939.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Saka, President J. Lapsa, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

46th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto .. \$7.00
In Kanado	Za pol leta
Za pol leta	Za leto
Za četrt leta	Za pol leta

Subscription Yearly \$6.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJE IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHICAGO 3-1242

SVET V OROŽJU

Prejšnji teden se je vršilo v poslanski zbornici glasovanje glede Rooseveltovega programa, naj se dovoli 552 milijon dolarjev v oboroževalne svrhe.

S presenetljivo večino 367 glasov proti 15 glasovom je zbornica odobrila prvi del programa, ki določa 376 milijonov dolarjev za nakup 3050 novih letal ter povečanje armadnega častniškega zbora.

Predloga je bila nato predložena senatu, kateri jo bo istotako odobril.

Iste dne je objavila angleška vlada svoje načrte. V petih letih bo potrošila za ojačanje mornarice in zračne sile skoro tri tisoč milijonov dolarjev.

Francija je nedavno naročila v Združenih državah 500 vojnih letal, dočim namerava poslati Rusija v Združene države posebno misijo, ki bo proučila možnosti gradnje ruskih bojnih letal v ameriških ladjedelnicah.

Mnogo ameriške tovarne bodo kmalu začele s polno proizvodnjo, da bodo čimprej izvršila vsa ta naročila.

Se nedavno so se države — posebno evropske — skrivaj oboroževale, — dočim se sedaj oboroževanje javno in se celo z nekakšnim ponosom vrši. Posebno Italija in Nemčija tega ne skrivata.

Prodaja ameriških letal francoski vladi je dvignila v Rimu in Berlinu precej prahu. Ameriški vladi se očitati, da je to prenehanje udarcev, naperjen proti laškim in nemškim stremiljenjem. Predsednik Roosevelt je odvrnil, da je bila kupčija povsem postavna ter sklenjena z odobrenjem vseh članov administracije.

Kam bo dovedlo to divje tekmovalstvo v oboroževanju? Po zadržkih nekaterih dobroproščenih krogov se mora kmalu pojaviti posledica — v obliki nove vojne.

FRANCOSKI KOLONIJALNI VOJAKI



Korakajo mimo spomenika, postavljenega na čast maršalu Lyauteyu, prvemu poveljniku francoskih čet v Afriki.

Tedenski kotiček

Piše I. BUKOVINSKI, Pitts-burgh, Pa.

Edina rešitev. — Pri nas je že nekaj let takozvani "Pittsburgh Sham Clearance" program, čigar namen je odstraniti vse slabe in nezdružive stanovanske hiše in jih nadomestiti z novimi s pomočjo federalnega stanovanjkega načrta. Za to bo naše mesto v ta namen prejelo od zvezne vlade vsega skupaj 10 milijonov dolarjev.

In zdaj je prišla vrsta na distrikt Sohol ne daleč od naše Mercy bolnišnice, blizu Oakland okrožja. Prizadetih je kakih 500 ubožnih družin, katerim so tozadevne oblasti ukazale, da se morajo izseliti, toda se branijo z enostavnega vzroka, ker ne vedo kam, oziroma ne znajo večje najemnine za boljša selišča.

Oblasti jim pravijo, da bodo za nje zgradili nove in boljše hiše, ali to je slaba tolažba, ker ti stanovanci so večinoma WPA delavci, ki plačajo stanarino od 10 do 15 dolarjev, dočim bi zmanjšala od novih hiš 20 do 30 dolarjev in jo bodo zmogli le boljše plačani strokovni delavci.

Zdaj pobirajo podpise in bodo zoper ta načrt sklicali protestni shod. Z njimi drže tudi lastniki hiš, katerim hoče mesto plačati le polovico vrednosti.

Edina povoljna rešitev splošnega stanovanskega vprašanja je: Delo za vse — z dostojno plačo.

Plačilo za zvestobo. — Nekateri drugače znameniti možje si omnečujejo svoje ime s slabimi čini in v zasebnem življenju. Vzemimo na primer Mooney-ja, ki je bil po krivici obsojen na smrtno ječo radi bombnega napada leta 1916 v San Francisku, kjer je bilo več oseb ubitih.

Predno pa je prestopil prag svoje kaznilne celice, je dal svoji ženi svobodo za ločitev zakona, češ, da noče, da bi bila vezana za celo življenje na dosmrtnega obsojenca. To je bilo plemenito od njega. Ali ljubica žena ni marala o razporoki ničesar slišati, temveč mu je ostala zvesta vsa ta dolga leta ter tudi delovala po svojih močeh za osvoboditev ljubljenega moža.

In zdaj, ko je bil po zaslugi californijskega guvernerja Olesona oproščen, bi človek pričakoval, da ji bo šel naproti in kakal: "Pridi zvesta, in veseli se z menoj moje svobode in zmage nad krivico, ter mi stoj ob strani še ostala leta mojega življenja!" Ali kaj se, nič takega, pač pa ji je predlagal kot plačilo za njeno udano zvestobo — razporoko. In urednik nekega slovenskega lista nas je hotel zadnji teden prepričati, da se mu to ne šteje

v zlo, ampak se v čast in kredit.

Nu, da, ona je že 60 let stara reva ali tudi ona ni mlajša, ampak je slaven junak dneva in narodni mučenik, in radi tega si izbere lahko drugo polovico — mlajšo, ako bo šel za tem.

O, ti preljuba hvaležnost, Povej mi, kje si doma? Človek te nikjer ne najde! Pa naj gre na kence sveta!

Zapečaten usoda. — Vsakdo, ki čita časnik, ve, da je s padcem Barcelone zapečaten usoda Španije, kajti zdaj je tri četrtine dežele v fašističnih rokah in samo centralni del z Madridom je še v seneli loyalistične vlade, zato je vsak nadaljni boj in odpor proti štirikrat večji Francovi premoči brezkoristno prelivanje krvi in nepotrebna izguba človeških življenj. Tega se predstavniški republikanske vlade s svojim predsednikom Manuelom Azanom dobro zavedajo in so prosili Anglijo in Francijo, naj posredujejo pri Francovi radi predaje, z edinim pogojem, da se priznase loyalističnim voditeljem.

Zdaj pa pride Prosvetna Metica in začne organizirati po slovenskih naselbinah shode v korist in pomoč — španski loyalistični armadi. Ako bi rekli: Edino za pomoč bednim španskim beguncem bi bila stvar popolnoma na mestu, ali za obupano armado, ki se bo morala hočeš ali nočeš zdaj podati, da se obvaruje direktne samomora, kaj takega pa še ne. Kakor bi zdravnik klical k bolniku na smrtni postelji, ko je že v zadnjih izdihih.

Sicer pa kaj zlonika nas bri-

ga toliko daljna Španija? Španci bodo uredili svoje zadeve brez nas, kakor bomo tudi mi svoje — brez njih. Zares, nekateri naši takozvani volitlji hočejo prekositi v modrosti celo kralja Salomona.

Slovenskim rojakom v Ameriki!

Na svetovni razstavi, ki bodo to leto v New Yorku, bodo razstavljena najrazličnejša ročna dela iz starih krajev in bodo tudi v posebnem oddelku na prodaj. Marsikomu bodo oživel pri pogledu na te izdelke mladenčni spomini, ko so jim prišli na starši iz sejnov razno drobniarje kot spomin domov. Koliko veselja je bilo to za mlado, otroško srce!

Državni osrednji zavod za ženski domači obrt v Ljubljani pošilja na to razstavo veliko zbirko raznih ročnih izdelkov in to: razne čipkarske izdelke, vezanine, ribniško lončeno, razno keramiko, znane belokranjske pisane, prelepe pristno zlato avbo, metniške reprodukcije našega prelepega Bleda in romantičnih Kluških jezer od našega priznanega metniška prof. Jožeta Germa iz Novega mesta. Te slike bodo okras slovenskim domovom v Ameriki. Na prodaj bodo tudi lutke ali punčke v nošah iz cele Jugoslavije in več malih ličnih spominčkov, ki so jih naredila naša dekleta.

Manjkalo ne bo tudi znamenitih kranjskih čebel, ki veljajo za najboljše na svetu.

Priporočamo našim rojakom prav tople obiske razstave v New Yorku, kjer bodo našli v Jugoslovanskem paviljonu po dolgih letih zopet mnogo spominov na staro domovino, ki bo stopila vsa ponrajena in prerajena pred vas.

Peter Zgaga

USTVARJENJE MOŽA

Tako pravi indijska pravljica:

Ko je vsemogočni Mahadeva ustvaril prekrasno Indijo, je odletel na zemljo, da bi jo jo občudoval. O! njegovega poleta je nastal lahien vetrič.

Ponosne palme so pripogibale svoje krone pred Mahadevo in pod njegovim pogledom so razcvetale bele, nežne lilije.

Mahadeva je otrgal eno in jo vrzel na sinje morje. Veter je razpihal kristalno vodo in

pokril prekrasno lilijo z belo peno.

Trenutek — in iz bisernega sopka pen je stopila žena.

Nežna in duhteca žena kakor lilija, lahna kakor vetrič, neustavljiva kakor morje, blesteča kakor morska pena, iz katere je bila vstala.

Pogledala se je najprej v kristalno vodo in vzklila:

Kako krasna sem! Potem se je pa ozrla okrog in dejala: Kako lep je svet!

In stopila je iz vode.

Ob pogledu na njeno lepoto so razvele rože in z neba so zrle na njo milijarde radovednih zvezd. Te oči so zažarele od strmenja.

Tako so nastale zvezde.

Žena se je izprehajala po krasnih gozdovih in gajih in vse je bilo očarano nad njeno lepoto.

Žena se je pa dolgočasila in vzklila je: Vsemogočni Mahadeva, ustvari si me tako krasno! Vse me občuduje, toda nobene besede ne slišim o svojih čarih. Vse je nemo!

Vsemogočni Mahadeva je ušlišal ženin klic in ustvaril ptice.

Nesteto ptice je opevalo v čarobnih pesmih ženino lepoto. Le-ta je poslušala in se smehljala. Čez nekaj dni se je pa zopet dolgočasila.

— Oh, vsemogočni Mahadeva! — je vzklila, — v čarobnih pesmih opevajo ptice moje lepoto. Toda nihče me ne objema in ne boža.

Tedaj je ustvaril vsemogočni Mahadeva krasno in gibčno kačo, ki se je plazila okrog njenih nog.

Dva dni je bila žena zadovoljna, potem ji je pa postalo zopet dolgčas in vzklila je: Če bi bila zares lepa, bi si vsi prizadevali posnemati me!

Da bi ženo potolažil, je ustvaril vsemogočni Mahadeva opio.

Opica je posnemala vsak ženin gib in žena je bila šest ur zadovoljna.

Potem je pa vzklila solzami oči: Tako krasna in mi-kavna sem! O meni pojo pesmi, objemajo me, plazijo se mi pod nogami in zavajajo me, da se že začnem bati. Kdo me bo branil, ko mi bo hotel kdo storiti kaj zlega!

Mahadeva je ustvaril močnega leva.

Lev je stražil ženo. In bila je zadovoljna tri ure, potem je pa vzklila: Lepa sem in vendar tako nesrečna! Božajo me, jaz pa nobenega. Ljubijo me, jaz pa nikogar. Saj vendar ne morem ljubiti tega velikega in močnega leva. Do njega čutim samo spoštovanje in strah.

V naslednjem trenutku se je pojavil iz Mahadevine moči majhen, dražesten psiček.

— Kako ljubka živalca! — je vzklila žena in se je jela s psičkom igrati.

Zdaj je imela vse. To jo je razjezilo. Da bi utešila jezo, je pretepla psička. Le-ta je zavilil in zbežal. Pretepla je leva. Lev je zarjul in pobegnil. Stopila je na kačo. Kača je zaskakala in se odplazila. Opica je odskakljala, ptice so odletele.

— Jaz nesrečnica! — je tar-nala žena, — laskajo mi, hvalejo me, kadar sem dobre volje. Vsi pa beže, če se razjezim. O, kako osamljena sem. Oh, vsemogočni Mahadeva, zadnjice te prosim. Ustvari mi bitje, ki bi lahko na njem stisla svojo jezo, ki bi pa ne imelo poguma zapustiti me, kadar bi se razjezila in bi moralo prenašati vse udarce.

Mahadeva se je zamislil in ustvaril — moža.

Nekaj posebnega!
Naročite še danes!

VSAKEMU,
ki naroči Slovensko-Amerikanski Koledar za leto 1939, pošljemo ...

AKO NAMERAVATE
OBISKATI SVETOVNO
RAZSTAVO, VAM JE TA
ZEMLJEVID NEOBHODNO
POTREBNO.

**OGROMNOST SVETOVNE
RAZSTAVE V NEW
YORKU BO SLEHER-
NEGA PRESENETILA**

Izšel je

**Slovensko-Amerikanski
KOLEDAR**
1939

**POVESTI ZGODOVINA HUMOR
ZEMLJEPISE GOSPODINJSTVO
NARAVOSLOVJE
RAZNOTEROSTI NAVODILA**

50c s poštnino

Naročite pri:

Slovenic Publishing Co.
216 West 18th Street New York, N. Y.

Ne zamudite to prilike!

NAZNANILO in ZAHVALA

S potrdnim svidenjem se naznanja sorodnikom in prijateljem širom Amerike, da je ljubljena žena oz. mati:

Mrs. A. Kertel

preminila po kratki in mučni bolezni v bolnišnici v Cantonu, Ohio. Pokopani so jo po katoliških obredih v Morges, Ohio pri Carrolltonu. Doma je bila iz Firtnika pri Pilbodu na Goriskem. Stara je bila 41 let. Rojena je bila 1. januarja 1898, umrla je 1. febr. 1939. Mož in otroci se lepo zahvaljujejo vsem prijateljem in znancom za krasne cvetlice in za darovane sv. Maše, iz Clevelanda, Cantona in Wooster, Ohio. Hvala tudi soprogovim bratracem iz Bessemer in Wumpup, Penna.

Naj ji bo rahla ameriška zemlja, nasvidenje nad zvezdami.

Zaljubljeni ostali:

ALBERT KERTEL, soprog;
ALBERT in CHARLES, sinova;
HELEN poročena **LEZEVSKI**, **FRANCES** poročena **DE MAY**,
JOSEPHINE poročena **DALE**, hčere;
vsakinja **JOZEFA in ANI KERTEL** v Clevelandu, O.

Carrollton, Ohio, 16. februarja, 1939.

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V Jugoslavijo:

Za \$ 2.45	Din. 100
\$ 4.75	Din. 200
\$ 7.00	Din. 300
\$11.00	Din. 500
\$21.50	Din. 1000
\$42.50	Din. 2000

V Italijo:

Za \$ 6.30	Lir 100
\$ 12.—	Lir 200
\$ 29.—	Lir 500
\$ 57.—	Lir 1000
\$112.50	Lir 2000
\$167.—	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah, dovoljujemo se boljše pogoje.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
216 W. 18th ST. — NEW YORK

Kratka Dnevna Zgodba

E. KIRCHBERGER:

POTEPUH MORJE

Pri Creensu je morje po-
dobno svetlobnemu potepuhu.

Vem, da se vam bo zdela ta
primera čudna. Toda imam
pač take oči, da vidijo vse
drugače. Kar pogledate. Čez
dan je nebo pooblačeno in mo-
rje se guga zaspano sem in tja
— tako potepuh dela. Kadar
se zabliška, recimo da dviga
težke verige sider in ima roke
črne od olja. Zelaj pa zdaj za-
zdeli. Zvečer je morje naj-
nevarnejše. Briše se sedlo o-
nasipe, naenkrat besno zatuli
in se postavi uporno proti vse-
mu nebu. Tedaj je potepuh v
krmi, recimo "Pri Trachiti"
kjer je precej temno in kjer
na kosu mornariške vrvi visi
petrolejka.

Ponoči pa spi potepuh mo-
rje. Leži razprostrti proti niz-
kemu nebu in pusti, da se mu
zvezde veselo poigravajo po li-
cih. Tu pa tam se prevali iz
sna, pa ne stori nikomur zale-
ga. Ima svetle lase, moj po-
tupuh ali morje. Zjutraj pri
Creensu. Češe jih v severnem
vetru. Šumečim od ledenikov
z Gane in posuši jih z zlatimi
nitkami sonca, ki jih ovije
trikrat okrog vsakega lasu. Ali
pa petkrat, tega ne vem.

Na obali takoj v zalivu ima
hišo stari Miniella. Hiša, po-
ravnano kamene, zgoraj ravn-
na streha, obtežena z zlomljeni
in zarjavljeni sidrom. Do-
poldne med kamenjem žvižga,
opoldne pritiska nanj nezno-
na vročina, večer se pa naseli
tu, še preden prižge Miniella
luč. Toda to je ne moti več.
Že davno je nehala dojemati.

Miniella je namreč umrla in
se znova zdramila k življenju.
Ljudje iz Creensa pripoveduje
je o tem dogodku, čeprav se je
pripetil pred desetimi leti. In
mornarji se vedno križajo, ka-
dar se peljejo v "Otožni zaliv"
mimo Maniellinega doma.

Harmoni je zdaj osemnajst
let, toda tega ne ve. Ve samo,
da je njeni materi Manielli
umrl mož, preden je prišla sa-
ma na svet. Nataknil se je bil
na kavelj korvetke in visel je
tam obdšen za treh celih 16
ur. Umrl je, ko so ga sneli. To
se je zgodilo devet mesecev
pred Harmoninim rojstvom.

Otrok mrtvega očeta — so
nimarale skuštrane žene in ji
prorokovale žalostno bodo-
nost. Zelaj ji je osemnajst let,
toda navidez je drugačna. Kri-
vo je tudi podnebnje, da so o-
semnajstletne ženske podobne
tu tridesetletnim. Harmoni bi
pa prisodil človek še deset let
več. Bila je grda — a to je

malo. Bila je ostudna. In
vendar je Maniella verovala,
da je spravila na svet najlepšo
hčerko. Sicer pa vse tate
mislijo tako.

Harmoni je predla s pajki
zaprane mreže, tulila z je-
senskim vetrom, bučala z raz-
burkanim morjem in spala zgo-
raj med staro šaro, kjer so se
gugali mrki netopirji. Predla
je mreže kakor star ribič in sa-
ma je znala med nevihto pre-
veslati zaliv s trilo barko.

Dve ženski iz kamenite hiše
sta bili srečni na svoj način.
— Nimam rada sonca, potim
se, kadar pripeka, — je trdila
Harmoni.

— Sonce je stenica. Ti si
lepša — je odgovarjala tja v
en dan Maniella, ki ji je bilo
veselo, ali sije sonce ali tuli
bora.

Davi se je pričela pomlad.
Potepuh morje je preharval
lase na modro. Veter je pi-
hal od juga. Drsel je paglav-
sko po morski gladini ter na-
nosil na njo vonja vijolice in
trobenice. Za Vražjo goro so
zrasle med čerami mačkice in
brisale tačice ob plakajočo
skalo. Doli v pritličju so po-
tegnili s katranom. Zdelo se
je smešna tu na suhem kakor
stoletna žena, ki je postala no-
seča. Hej, dajmo ji ime "Mor-
fin", je zavričkal mornarček in
brizgnil rdečo barvo na M. Vo-
domec se je zasukal na solnem,
zdrsnil s krili po gladini in za-
žvižgal. Potem je pa zletel na
obalo in sedel na kamenje Ma-
niellinega doma.

Harmoni je nehala krmiti
pajke. Pogled na vodomec jo
je razburil.

— Pomlad je mati — je de-
jala zaničljivo.

— Pomlad. Da, pomlad je,
— je zaničevala Maniella in
vrgla trsko v ogenj. Harmoni
na je vzela kamen, pomerila
dobro in ga zalučala na vso
moč proti vodomec. Pticek je
zapiskal in padel z razbito gla-
vico na travo pred hišo.

— Teža bi ne bila smela sto-
riti — je dejala mati. — Pod
nasipom ima gnezdo. Mladici
bodo poginili ...

Harmoni je odšla iz hiše.

— ... pomlad je in mladici
bodo poginili — je razmišlja-
la opotekajoč se po gladkih
kaminih. Mladost — kako le-
po bi bilo imeti mladice! Tam-
le na skali gnezdi galeb, divje
rače plavajo druga za drugo,
ob obali švigajo ribe, ki jih tu
nihče ne lovi, ker njihovo meso
ni dobro.

Vse okrog nje je mlado.

Sjorsenova pod Creensom je
položila otroka na kup mrež, ki
jih je od drugega konca krpal
njen mož. Otrok je krčevito
jokal in se premetaval po kr-
pah, v katere je bil zaprt. Har-
moni je zaslišala njegov jok in
nozdrovi so se ji razširile. Ti-
ho, kakor velika mačka se je
plazila ob nasipu in obsedela
nekaj metrov od otroka. Sjor-
senova je odvila čunje in majh-
no, žolto telesce se je prikazalo
na solnem. Joka je bilo takoj
konec. Debele nožice so se ne-
kajkrat pobrcale in zaliti prst-
ki so zakrili po zraku, kakor
da bi hoteli ujeti galeba, kro-
žečega nad obalo.

Harmoni je razširila nozdro-
vi, vsesavala zrak. Do nje je
segal vonj po otroku. Nekaj
je v nji pokalo in se lomilo, to-
pa brezbrzičnost se je umikala
divjemu nepremagljivemu hre-
penjenju. Vstala je in stopila
pred Sjorsenovo.

— Poberi se odtod, vrag! —
je kriknila žena in srdito za-
cepčala z nogami.

Harmoni se je ustrašila.
Sjorsen jo je opazil, pograbil je
kos vrvi in jo udaril po hrbtu.
— Poberi se! — je zakričal nad
njo.

Zatulila je liki zver, nakren-
žila ostudni obraz, pograbila o-
troka in se pognala z njim pro-
ti morju. Sjorsenova sta ob-
upno zrla za njo. Prva je kri-
nila mati in se pognala za Har-
moni. Mož je pograbil sekir-
o in zdiral čez hlode. Har-
moni je imela krila. Morje ji
je bučalo naproti in kakor da
je spoznalo njen naklep, se je
jelo peniti in nemirno preme-
tavati.

(Nadaljevanje na 4. str.)

Grobove so odpirali

Za zdravnike 18. in 19. sto-
letja menda ni bilo težjega
vprašanja, nego je to, kako bi
si prikrbali človeških trupel
za anatomske študije. Od Ga-
lena dalje so mnogi zgradbo
človeškega telesa proučevali le
s pomočjo žabjih in opičjih
trupel.

Posvetne in cerkvene obla-
sti so jim namreč prepovedo-
vale seiriranje človeških trupel.
Čeprav so se pozneje ti pred-
pisi v toliko ublazili, da so mo-
gli poedinec svoja trupla za-
puščati zdravnikom, so bili ti,
pa tudi medicinske fakultete
v stalni zadregi.

V teh okoliščinah niso okle-
vali, da bi si trupla prikrbali
tudi na nezakonit način. Slo-
viti dr. Rondelet, ki je živel od
leta 1507 do 1557, si ni vedel
druge pomoči, nego da je se-
ciral enega izmed svojih umir-
lih otrok, da je lahko imel svo-
ja medicinska predavanja.

Drugi zdravniki so se plazili
ponoči k vešalom in odnašali

z njih trupla obešencev. Ve-
čina pa se je zanašala na eeh
posebnih možakarjev, ki jim je
ljudstvo nadelo ime "mož vsta-
jenja" ker so plenili grobove
in prodajali mrtvece najbližjim
klinikam.

Ta obrt je cvetela še v pre-
teklem stoletju posebno na An-
gleškem. Potem ko so bili
možje vstajenja dolga deset-
letja delovali neorganizirano in
so konkurirali drug drugemu,
so se na zadnje strnili v krož-
ke, ki so pazili posebno na to,
da bi v obrti ne bilo nobene
"nelojalne konkurence." Po-
edine tolpe so si medsebojno
razdelile pokopališča v Londo-
nu, Glasgowu, Edinburghu,
Manchesteru in Dublinu. Kdor
je v tujem "revirju" plenil
grobove, je zapadel smrti, nje-
govo truplo pa so kakor druga
trupla prodali kakšnemu zdra-
vniku. Zdravnik Astley Coo-
per je na neki seji poslanske
zbornice izjavil, da si more po
svojih zvezah prikrbati truplo

vsakega človeka, pristaniškega
delavca ali lorda.

Tatovi trupel so pri tem rav-
nali tako spretno, da zjutraj
grobu ni bilo videti, da mu je
ponoči zmanjkalo trupla.

Počasi so se ustalile tudi ne-
ke cene za ukradena trupla. V
prvi tretjini preteklega stote-
tja so plačevali za truplo na
Angleškem 5 do 12 funtov. Čim
sigurnejši so bili zaslužki zlo-
čincev in čim bolj so se zdra-
vniki privadili nanje kot doba-
vitelje trupel, tem bolj so si
plenilec grobov lajšali posel.
Spočetka so delali realno, in so
si svoje "blago" pobirali res
na pokopališčih ter vislicah,
pozneje pa so si domislili, da
je mogoče ljudi tudi ubijati in
njih trupla prodajati. Nešteti
potepuhi so postali na Angleš-
kem žrtve ljudi, ki so jim po-
mujali prenočiščen, jih oman-
ljaji s pijačo in nato umorili,
običajno tako, da so jih zaba-
lili. Najbolj proslula zločina
te vrste sta bila William Bur-
ke in William Hare, ki sta v
kratkem času umorila 16 svo-
jih nočnih gostov, da bi pro-

dala njih trupla.

Takšne stvari je zakon seve-
da plačeval s smrtno kaznijo,
zato so se drugi zločinci ogiba-
li te nevarnosti na drug način.
Ker so se "posli" sklepali se-
veda samo ponoči in zdravni-
kom ni bilo od tega, da bi jih
oko postave zasaulo pri naku-
povanju trupel, so močje vsta-
jenja svoje žrtve samo tako
omamljali, da so bile videti
mrtve. Nato so z dogovorje-
nim znakom potrkali na zdra-
vnikova vrata, položili "truplo"
v vežo, vzeli plačilo in izginili,
preden je zdravnik opazil, da
so mu prinesli živega človeka.

Znan je primer, da se je dal
neki potepuh osemkrat upija-
niti in prodati za mrtvega.
Dobiček si je delil s prekanje-
nimi pajdaši dokler ni v deve-
tem primeru zavaljo zastrup-
ljenja z alkoholom v resnici
podlegel.

Takšne stvari so se dogajale
po vsem svetu, dokler so obla-
sti vztrajale trdovratno na tem
da je nemoralno uporabljati
mrtvece za študijske namene,
to je v korist živih.

Spisi Josip Jurčiča:

I. ZVEZEK: Uvod — Naredne pravljici in
pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. —
Jesenska noč med slovenskimi polharji — Domen.
— Dva prijatelja.

II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrbna
Smukova ženitev. — Klosterski žolnir — Grad Ro-
jinje. — Golica.

III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.

IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Hči mestnega sod-
nika. — Kozlovka sodba v Višnji gori. — Dva brata

V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetskega ce-
sarja. — Med dvema stoloma.

VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.

VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pina tobaka. Moč
in pravica. — V vojni krajini. — Prava med bra-
toma.

VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim
se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja.
— Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po to-
baku smrdis. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini
starega Slovence Andreja Pakja.

IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev
Peter pokoro delal, ko je krompir gradeč. — Pona-
rejeni bankovci

X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

10 zvezkov \$10

Tunel

(Spisal B. Kellermann)

Globoko pod zemljo vrtajo or-
jaski stroji tunel med Evropo
in Ameriko. Genialni inženjer
MacAlana vodi ogromno delo.
Cele armade delavcev se zari-
vajo vedno globlje v osrčje
zemlje. Sredi dela zaloti gra-
ditelje strahovita katastrofa,
ki skoro popolnoma uniči že
napravljeno delo in katere žr-
tev je tisoč delavcev.
Toda železna volja MacAlana
ne odneha, dokler ne steče med
Evropo in Ameriko globoko
pod oceanom prvi vlak. Skozi
vse delo se čuti orjaski ritem,
ki mestoma kulminira v gran-
dioznih opisih in dogodkih. Tu-
nel je ena najzanimivejših
knjig svetovnega slovstva.

259 strani ... \$1.20

Ivan Pregelj: Izbran Spisi

ŠTEFAN GOLJA IN NJEGOVI. — Tolminska
novele. 253 strani.

V Štefanu Golji nam podaja Pregelj edinstveno
sliko trpljenja našega naroda v časih graščanske
mogočnosti. V središču te žive nepoznane zgodovins-
ke slike stoji klena postava župnika Štefana Golje,
ki da v pravem pomenu besede "življenje za svoje
ovce." Prepletel je roman s tragedijo lepe Tolminke,
ki v svoji čudovito nežni izvedbi nima sebi enake.
Tolminske novele vsebujejo med drugim tudi origi-
nalni, že splošno zasloveli pridiki "Pustina pridiga,"
in "Pulver und Blei" ter biser naše noveletike:
"Gospoda Matije zadnji gost."

Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda
Lanspreškega. 269 strani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo po-
stavo našega velikega narodnega gospodarja 18. sto-
letja, Petra Pavla Glavarja. Hrbenico temu delu
tvori že pred leti napisana večerniška zgodba o mla-
dostnih letih Glavarjevih, a dopolnil je to mladostno
sliko z Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v
njegovi življenjski modrosti pri čebelah, na njego-
vem gradu Lansprežu, kjer mu sivo glavo ozarja
mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kon-
tese Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena
najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam po-
ustvarja kos slovenske preteklosti in iz nje diha slo-
venska zemlja sama.

Cena \$1.50

Bogovec Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)

Pisatelj je posegel v dobo,
ko se je začel širiti protestan-
tizem po Slovenskem. Pridi-
garja Jerneja je klasično opi-
sal. Romanu so dodana no-
trebna pojasnila.

Cena \$1.50

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva
številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam priha-
nite nepotrebnega dela in stroškov, vas prosimo, da skusite naroči-
no pravilno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo
pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed
zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravi-
šeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov nase-
ljenih. Zastopnik bo Vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

POZOR ROJAKI!

V ZALOGI IMAMO NOVE
PREGLEDNE ZEMLJE-
VIDE:

Velik pregleden zemljevid

JUGOSLAVIJE

(Na njem so označene po-
leg mest tudi večje slo-
venske vasi) stane \$ 1.—
Manjši zemljevid

JUGOSLAVIJE

stane 25c

Zemljevid jugoslovanskih

BANOVIN

stane 25c

Zemljevid —

CELEGA SVETA

Knjiga, obsegajoča 48 str.,
seznam večjih mest s šte-
vilom prebivalcev. Stane 50c

SLOVENIC
PUBLISHING CO.,
216 West 18th Street,
New York

CALIFORNIA:

San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO:

Pueblo, Peter Culig, A. Saffis

Walsenburg, M. J. Hagak

INDIANA:

Indianapolis, Fr. Zupančič

ILLINOIS:

Chicago, J. Bevil

Cicero, J. Fabian (Chicago, Ohio

in Illinois)

Joliet, Jennie Bambich

La Salle, J. Spellich

Mascoutah, Frank Augustin

North Chicago in Waukegan, Math.

Warick

MARYLAND:

Elizabethtown, Fr. Vodopivec

MICHIGAN:

Detroit, L. Flankar

MINNESOTA:

Chisholm, Frank Goube, J. Lysančič

Ely, Jos. J. Fuschel

Eveleth, Louis Goube

Gilbert, Louis Vesel

Hibbing, John Porde

Virginia, Frank Hrvatič

MONTANA:

Roundup, M. M. Panian

Washoe, L. Champa

NEBRASKA:

Omaha, P. Broderick

NEW YORK:

Brooklyn, Anthony Svet

Gorogova, Kari Strojko

Little Falls, Frank Hlad

OHIO:

Barberton, Frank Treha

Cleveland, Anton Bobek, Chas. Kap-

linger, Jacob Resnik, Jos. Stipak

Girard, Anton Nagode

Lorain, Louis Balant, John Kumle

Youngstown, Anton Kikot

OREGON:

Oregon City, J. Koblar

PENNSYLVANIA:

Bessemer, John Jevnikar

Broughton, Anton Pavlec

Cenemaugh, J. Brzovec

Coverdale in okolica, Mrs. Ivana

Rupnik

Export, Louis Zupančič

Forest City, Jerry Okorn

Forest City, Math Kamin

Fr. Blodnikar

Greensburg, Frank Novak

Homer City, Fr. Ferencak

Johnstown, John Polnatek

Krayn, Ant. Tauselj

Luzerne, Frank Balloch

Midway, Jos. Zest

Pittsburgh in okolica, Philip Progar

Steele, A. Jren

Turtle Creek, Fr. Schifrer

West Newton, Joseph Jovan ...

WISCONSIN:

Milwaukee, West Allis, Fr. Skok

Sheboygan, Joseph Kakeš

WYOMING:

Rock Springs, Louis Tauscher

Diamondville, Joe Roth

Vsak zastopnik ima potrdilo za svo-

to, katere je prejel. Zastopnika toplo

prigovarjamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

Ljubezen nikdar ne ugasne

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.
6

"Nikogar to bolj ne žalosti, kot mene, mama. Pri Bogu, ta tujina ne prihaja od mene in ne brezmejno muči. Saj nisi hotela, da bi se ti bil kdaj približal."

Mati gleda mimo njega.

"Ne govoriva več o tem, kajti pred nama je mnogo važnejšega. Ali si videl pismo, ki ga je odnesla Flavija?"

"Videl sem samo, kako je stiskala k sebi velik ovitek."

"Flavija ga je dobila od mene s posebnim naročilom. Toda o tem bova govorila še pozneje. Veseli me, da si tako naglo prišel, kajti s teboj imam še kaj važnega govoriti — in mnogo časa mi ne preostane več."

Sin jo s strahom pogleda.

"Nikar se preveč ne trudi, mama," pravi in ji nežno boža roko.

Mati zamahne z roko, kot bi hotela nekaj neprijetnega pahiti od sebe.

"Sedaj to nima nikakega pomena; važno je samo, da sem še toliko pri moči, da ti sporočim še svoje zadnje želje. Ali si jih pripravljen poslušati?"

Bolj ginjen, kot se je hotel pokazati, se skloni k njej.

"Govori, mama!"

"Ali boš izpolnil moje poslednje želje?"

"Ako je v moji moči, gotovo."

"Je v tvoji moči. Torej, najprej želim, da bo moj pepel položen v mavzolej poleg mojega moža."

"To se bo zgodilo, mama; nekega dne boš počivala poleg očeta, toda ne tako kmalu, kot si misliš, tako saj upam."

Mati zopet zamahne z roko.

"Pokopana hočem biti poleg svojega moža," pravi še enkrat, povdarjajoč vžako besedo.

"Kakor želiš," odgovori Hans.

"Dobro. Potem pa še želim, da ostane Flavija v hiši, dokler sama hoče."

"O tem ti ni treba nikakega zagotovila, saj mi je Flavija kot sestra."

"Mora ti biti še kaj več. In s tem pridem do svoje tretje in zadnje želje. Obljubi mi, da boš Flavijo vzel za svojo ženo."

Hans se zgane in se visoko vzravna.

"Mama! To je nemogoče. Iz sreče imam Flavijo rad, kot brat svoje sestre ne more imeti rajše. Toda nikdar nisem mislil na to, da bi kdaj mogla postati moja žena."

"Zato pa sedaj misli na to. Lepa je, dobra in ljubezniva in bila je iskrena želja tvojega očeta, da bi iz vaju postal zakonski par. Želim, da bi bila ta njegova želja izpolnjena. Za menoj naj bo Flavija gospodinja v tej hiši. Obljubi mi to."

Hans Rittberg je zelo nemiren.

"Ako ti je toliko ležeče na tem, da bo Flavija gospodinja v tej hiši, mama, da bo zanjo vse preskrbljeno, kot je bila tudi želja mojega očeta, potem je to mogoče napraviti na drug način."

"Ne, ne; tvoja žena mora biti, jaz to želim. Obljubi mi!"

Sinov obraz prebledi in ustnice se mu tresejo. — Toda velika odločnost žari iz njegovih oči. In čudno, kako je bil sedaj podoben svojemu očetu čigar velika slika visi na naprotni steni postelje. Mati obupno gleda v sinov obraz, nato pa srpo pogleda možovo sliko in se strese po celem životu. Lahen vzdih se ji izvije iz prsi. Napol se dvigne v postelji, še enkrat pogleda sina in možovo podobo ter ju primerja, nato pa z globokim vzdihom pade v blazine.

"Mama, kaj ti je?"

"Nič, prav nič, samo obljubi mi, za kar sem te prosila."

Sin se pogladi po čelu.

"Tega ti ne morem obljubiti, mama, kajti Flavije ne ljubim tako, kot mora ljubiti mož ženo, ki jo hoče postaviti ob svojo stran."

In ko to izreče, ga obide nenavaden občutek, kot bi se nekaj trgalo od njegovega srca.

"Navadil se je boš ljubiti; samo enkrat si jo v tem oziru pogledaj. Kot je ona, jo mora vsak mož ljubiti kot svojo ženo. Ljubezniva je, kot nobena druga," govori mati v mirzlici.

Sin globoko potegne sapo.

"Oprosti mi, mama, toda s svojo besedo sem navezan že na drugo. Samo še nisem imel priložnosti s teboj o tem govoriti. Njo sem že poznal, še predno je prišla Flavija v našo hišo in takoj si je pridobila moje srce tako da sedaj ne morem pogledati nobene druge ženske. Malo pred očetovo smrtjo sem ji rekel, da jo ljubim in da je želim imeti za svojo ženo. Tekom žalovanja po očetu ti otem nisem hotel govoriti in tako o tem do danes nisva govorila. Sedaj pa moraš to vedeti."

Mati se skuša dvigniti.

"Katero — katero ljubiš? Kateri si dal svojo besedo?"

"Mladi umetnici, mama; neki monakovski gledališki igralci."

Mati se trdo in bričavo zasmeje. In ta smeh zveni strašno.

"Umetnica! Neumnost! Umetnice niso za možitev — vse so vlačuge — vlačuge!"

Hansovo čelo zardi.

"Mama!" zakliče razburjen.

Njene oči se vpro vanj.

"Da — vlačuge, ki se obežajo na moze drugih žena, jih zapeljujejo in jih pripravljajo ob pamet s svojo lahkomišljenostjo. Ne boš je poročil, obljubi mi — obljubi mi!"

V veliki razburjenosti prime njeno roko.

"Pomiri se vendar, mama. Dekle, ki jo ljubim, je pošteno in dobro."

Mati pa se zopet hričavo zasmeje. Kakor je govoril njegov oče o oni ženski, tako govori sedaj sin o njej. Vse moške morejo take lahkoživke preslepiti si misli bolešno. In zagrizena jeza vzvalovi v njej.

(Belo urisano.)

DR. BENEŠ IN NJEGOVA ŽENA



Ko je došel bivši čehoslovski predsednik s svojo ženo v New York, je bil deležen svečanega sprejema. Beneš je dobil službo profesorja na čikaški univerzi.

Razne vesti.

VSİ SO BILI WILLIAMSI.

V Londonu so imeli pred kratkim nenavadno poroko, ki je pomenila pravo znamenje za priimek Williams. Ta priimek je na Angleškem v ostalem zelo razširjen.

Mr. Hilary Williams je povedel svojo zaročenko Mary, roj. Williamsovo pred oltar. Obe moški priči, ki z njima nista bili v sorodu, sta se imenovali isto tako Williams in enako tudi nevestini družici. Seveda so bili vsi svati s starši vred tudi Williamsi in da je bila mera polna, sta nosila tako župnik in uradnik, ki sta ju cerkveno in civilno poročila, priimek Williams. Ali bo ta zakon s samimi Williamsi naokrog kaj srečnejši od drugih, se seveda še vprašanje.

KOLIKO JE MADŽAROV NA SVETU.

Manjšinski institut vseučilišča v Pečuju je izdal knjigo prof. dr. Ivana Nagya o statistiki Madžarov. Avtor poskuša v njej podati številčno stanje vseh Madžarov na svetu, naslanjajoč se, kakor sam pravi, na statistike držav ki prihajajo za to v poštev. Prof. Nagy prihaja do zaključka, da je bilo konec leta 1917 na vsem svetu 12.891.000 Madžarov, od katerih jih odpade na Madžarsko 8.470.000, na sosednje države 3.590.000 medtem ko bi po njegovih podatkih živelo na vsem ostalem svetu okoli 800 tisoč Madžarov.

Že na prvi pogled pa je za vsakega objektivnega poznavalca etnografskih prilik v srednji Evropi jasno, da so podatki madžarskega avtorja netočni tako glede Madžarov na Madžarskem kakor glede Madžarov v sosednjih državah. Madžarska je leta 1917 štela po uradnih podatkih 9 milijonov prebivalcev. Avtor prišteva od teh 8.740.000 med Madžare, tako da bi na vse manjšine na Madžarskem odpadlo komaj okoli pol milijona ljudi. Samo po nemških podatkih pa živi na Madžarskem okoli 600.000 Nemcev, da niti ne omenimo Slovkov, ki jih je bilo še pred poslednjimi spremembami v decembru tudi okoli pol milijona, nadalje Jugoslovani, Rusini in Rumunovi. Prav tako pretirani so seveda tudi podatki o Madžarih v sosednjih državah. Verjetni se zde samo podatki o Madžarih v ostalem svetu. Objektivno bi bilo težko ugotoviti 11 milijonov Madžarov, kaj šele skoraj 13 milijonov, kolikor jih navaja v svoji knjigi Nagy.

KDAJ IN KAKO SE STARAMO.

Pariški list "Etudes" poroča o bistvu staranja. Članek

pravi, da se staranje začne zaradi strupov, ki jih izločajo črevesne bakterije in se z njimi zastrupljajo mišice in žleze, ki polagoma odmirajo. Staranje je torej potek, ki manjša uporabne moči človeka, tako da človek laže nastopi. Smrt je zmeraj nasilna, čeprav ne nastane po kakih nezdodih. Telo, ki je polagoma oslabevalo, pač ne more več prenesti kakšnega nasilja, pa bodi tudi le od bacilov, in zato odmirje. Znanost je še prav malo pončena o bistvu in vzroku staranja, vendar imamo sredstva, da se odpravimo staranje ali bolje — smrt.

V pradobi je samo osem oseb od sto moških, ki jim je bilo 14 let, doseglo 40 let življenja. Pri Egipčanih iz rimske dobe jih je bilo 36; v naših krajih v začetku 19. stoletja že 69 in v sedanjem času 81.

Od leta 1880 je povprečna življenjska doba povečana za 15 let, kar se pravi, da je medicinski znanosti uspelo povisati uporabne sile človeka v borbi zoper smrt. Vendar pa medicinska znanost ni dosegla ničesar zoper staranje, to se pravi, ni ji uspelo, da bi podaljšala dobo mladosti, ne svežosti.

Rana, ki se 10-letnemu začeli v 20 dneh, se 30-letnemu začeli v 31 dneh, 40-letnemu v 55 dneh in 60-letnemu v 100 dneh. Ritem življenja je torej zmeraj bolj počasen. Konec torej lahko vedno bolj odriva mo, ne moremo pa preprečiti staranja. Če bi smrt vedno bolj odpravili, bi se svet spremenil v velikansko bolnišnico, ker starosti ne bi mogli odriniti. Zatorej je za človeka že bolje, kar se kristjani itak samo po sebi umevno, da se s to mislijo sprijaznijo, in vidi tudi v starosti lepoto.

BLAZNIKOVA Pratika

za leto 1939

Cena 25c

s poštino vred.

"Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

POTEPUH MORJE

(Nadaljevanje s 3. strani.)

V "Otožni zaliv" je pritiskala plima.

Harmona je hitela na Hudičeve kamne. Ni se več videla, toda njene noge, ki so poznale tu vsak centimeter morja, so povsem varne preskobile s kamna na kamen.

Sjorsenova sta se ustavila na obali in obupno kričala. Mati se je vrgla proti valovom toda izpodnesli so ji noge in padla je na jez. Sjorsen je tekel nazaj, da bi potisnil na morje ladjico.

Harmona se ni več žurila. Obstala je bila na zadnjem kanalu in se ozrla okrog. Vse naokrog je bila široka, sinja planota, po kateri so poskakovali srebrni mehurčki zraka in galebi so se prestrašeno dvigali pod nebo. Otrok na njenih prsih je zaplakal. Vzela ga je previdno v svoje okorne roke in ga dvignila k svojim očem.

— Pomlad je, bože moj, pomlad je — je vzdihnila v nemih grozi. Voda ji je segala že do pasu. Potepuh morje je imel ledene roke in s strastno bresnoto jih je brisal ob njene koščene boke. Zakrohotal se ji je bučče, butnil ob skalo, da se je ozračje kar streslo, potem je pa z edinim udarcem svoje pesti prevrnil Sjorsenovo lupino. — Imam ljubico, imam — se je zdelo, da je začel.

Potem je pa naenkrat utihnil.

Potepuh morje se je pripravljalo na pot v krmo "Pri Trachitih." Imel je črne roke od tega, ko je dvigal sidra ladje in umazane lase, raztresene po morski globini.

— Iskali jo bomo jutri zjutraj. Zdaj zvečer ti nobena ladja ne krene na morje — je dejal star ribič in otožno skomignil z rameni. — Pojdi raje pogledat, kako je z ženo in ne povej ji, da je otrok utonil, — je pripomnil in se obrnil proč, da bi ne slišal Sjorsenovega ječanja.

Istega večera je umrla Maniella drugič. To pot je resnično umrla. Kamenjali so jo.

KRETANJE PARNIKOV SHIPPING NEWS

25. februarja:
Vulkanla v Trst
Queen Mary v Cherbourg

1. marca:
Deutschland v Hamburg
3. marca:
Normandie v Havre
4. marca:
Rex v Genoa
Aquitania v Cherbourg
8. marca:
Hamburg v Hamburg
11. marca:
Paris v Havre
Queen Mary v Cherbourg
Conte di Savoia v Genoa
15. marca:
St. Louis v Hamburg
18. marca:
Roma v Genoa
Ile de France v Havre

VSE PARNIKE in LINIJE ki so važne za Slovence zastopa:

SLOVENIC PUBL. CO.
YUGOSLAV TRAVEL DEPT.
216 W. 18th St., New York, N. Y.

21. marca:
Europa v Bremen
22. marca:
Hansa v Hamburg
23. marca:
Champlain v Havre
24. marca:
Queen Mary v Cherbourg
25. marca:
Rex v Genoa
28. marca:
Bremen v Bremen
29. marca:
Deutschland v Hamburg

Za gospodinje



Kuharske Knjige...

Slovenske žene so splošno znane kot dobre kuharice. Vsakdanjo hrano znajo pripraviti okusno in spretno brez posebnih kuharskih navodil. Naša slovenska kuha je nekaj posebnega, ker je vzeta iz vseh narodnosti, katere so sestavljale nekdanjo Avstrijo. Ni rečeno, da mora dobra kuha biti ravno draga, pridenite kakšne malenkostne stvari, kot te ali one zelenjave ali dišave in napravite posebno tečno, okusno jed.

V knjigarni "Glas Naroda" imamo sledeče kuharske knjige, ki bi Vas morda zanimala:

LJUDSKA KUCHARICA
Najnovejša zbirka navodil za kuhinjo in dom.
Cena 50c

KUCHARICA
965 navodil, 255 strani.
broširana \$1.25...
vezana \$1.50

SLOVENSKA KUCHARICA
Najpopolnejša izdaja — 728 strani.
Cena \$5.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET NEW YORK

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

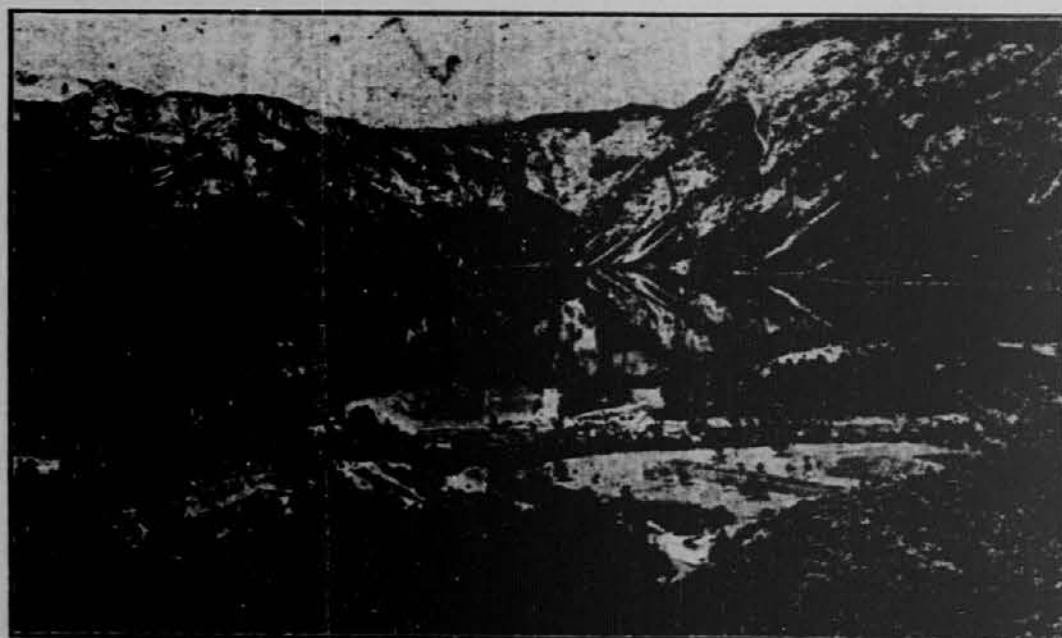
"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"



Bohinjsko jezero

216 WEST 18th STREET, NEW YORK